

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak petek; ako
: : je ta dan praznik, dan poprej. : :

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K, za pol leta 1.50 K. Naročnina
za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3.50 K, za Ameriko 4.50 K.
List in oglasi se plačujejo naprej.

: Vse dopise, naročnino in oznanila :
: sprejema tiskarna J. Krajec nasl. :

Leto 1915 umira...

Tistikrat je zahrepenelo človeško srce... Zakaj čudovit nemir, čudovito pričakovanje je plavalo iz neznanih daljav. Prišla je čudezna noč, in zvezde so drhtele na nebu, liki solze, ki jih je porodilo neutešeno koprnenje. In glej! Na nebu je zažarela zvezda polna sijaja, zvezda kakor bi bila porojena v jutranji zarji, ko se dviga solnce izza morja vse sveže, rožno, spleteno iz zlatih žarkov božjega miru... Tedaj so popadali milijoni v prah, in oči so jim bile rosne. Srca, poprej polna koprnenja, polna nemira so vztrepetala, so se odprla, kajti mir božji je lil iz čudeznih daljav... Tistikrat pa je dvignilo božje Dete svoje ročice v blagoslov... Ostrmel je svet spričo čudovite skrivnosti. Temne gruče pastirjev so se srečevale, pomikale se, hitele: „Kam ljudje božji, kam?“ Nikdo ni vedel odgovora. Tedaj pa je dihnilo tako sladko, tako neizrečeno milobno iz daljav. Silna pesem je vzdrhtela v ozračju, morje svitlobe je razlilo nebo na zemljo, in čudovita pesem se je utrgala iz jasne visočine: Slava Bogu na višavi, in mir ljudem na zemlji...

Dvignila se je nenadoma železna pest. Jeklene kremplje je zasadila v osrčje naše domovine. Lik poštasti je zahropelo. Iz krvavega žrela je bruhnil ogenj in strup. Poljane, poprej vriskajoče v svitu solnea, so sedaj pomandrane. Vasice, ovenčane s šumečim hladom gozdov, so požgane. Ogenj in dim sta objela našo domovino. Topovi bruha smrtinske kroglice in meč poje svojo krvavo pesem. Kakor železen oklep objemlje sovražnik širo Avstrijo. Grabežljive roke se stezajo po ozemlju naše svete domovine. Satanski krohot bobni izza naših mej, izziva pošast nezvestobe, lakomnosti. S peklensko zavistjo je opazovala zver naš razvitek, naše blagostanje. Nenadoma je zbesnelo, in grom in blisk se je vsul na našo ljubljeno Avstrijo. Domovina je zajokala, kakor bi jo presunila silna bolečina. Zaplakale so naše cvetoče ravani, iz šrčja gora pa se je vil bolesten vzdih...

Tedaj pa se je dvignilo iz ognja in dima. Silno so strepetale poljane, in gozdovi

so zmajali s svojimi vrhovi. Iz grmenja in krohota se je dvignil dvoglavi orel. Iz krajevega očesa mu žari blisk. Neukročen pogum in ponos mu gorita iz plemenitega očesa. V jeklenih krempljih šviga ostri meč... Domovina je dvignila svojo glavo...

Kakor grom je zabobnelo, in omajal se je sovražni oklep. Z nevdržno silo je planil dvoglavi orel v boj in glej! presilne sovražne čete so bežale spričo junaštva naših čet.

Leto 1915 umira. Trudno krvi in boja nagiba svojo glavo. Ura beži, in kmalu napoči trenutek, ko se dvigne izza gorà mlado leto. Rosno in žarko se dvigne iz zlatega, rožnatega gradu, ki sameva tam v kristalnem morju. Milijoni in milijoni te pozdravljajo nežno dete, kajti vsi pričakujejo tvojih darov. Vidim tisoče smelih junakov, kako te pozdravljajo. Vidim venec otrok, ki se ti smehlja naproti. Opazujem krog mamie in žen, ki ti kličejo: „Pridi, pridi!“

Toda jaz gledam sivo, mogočno skalo. Ponosno počiva tamkaj dvoglavi orel. Krvavi meč je poveznjen. Iskro oko bliskoma preleta domovino... Venčani bojevniki hite domov. Mogočno done zvonovi veličastno pesem zmage. Vasi vstajajo iz razvalin, pomendrana polja se zbuja... Oj pomlad rajska, pomlad cvetoča. Cvetje rosno, cvetje pestro duhti. Krog narodov se zbira, ponosno koraka in poklanja cvetja avstrijskemu orlu. Veličastna himna pretresa ozračje. Ponosno širi dvoglavi orel svoja krila in dviga svojo glavo. Domovina pa vstaja ojačena, pomlajena v krvi in ognju...

Tistikrat je dvignilo božje Dete ročico v blagoslov. Svet je ostrmel spričo čudovite skrivnosti. Temne gruče ljudi so se srečevale. „Kam ljudje božji, kam?“ Nikdo ni vedel odgovora. Silna pesem je vzdrhtela v ozračju. Morje luči je nebo razlilo na zemljo, in čudovita pesem se je utrgala iz sinje visočine: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji...

**Naročniki,
priporočajte „Dol. Novice“!**

iz hoste in jela zatrjevati vsa v strahu: cigani kurijo tam sredi goščave. Dosti jih je. Največ mladih, pa tudi star mož sedi ob ognju in poleg njega stara ciganka, vsekakor bolna, ker se nič ne more premikati in samo stoka. Kdo bi verjel otročjim čenčam! No, vseeno je ostalo res; ciganka je bila na smrt bolna. In kmalu potem je stopala mežanova mati v spremstvu par radoznalih ženic proti kraju, odkoder je prihajal dim in stok. Mati ni šla prazna. Polno torbo si je naložila jedil dobra žena, da jih dá bolnici zajedno z dobrimi nauki. Moramo pohvaliti bistroumno mater. Beli kruh in žlica juhe, pa se je omečilo trdo-vratni ciganki otrplo srce in je zaželelo po nasvetu dobrotnice svoje duhovnikovih tolažil. Kako je gledal očarani Johan, ko je prišel gospod v beli obleki v hosto, dolgo govoril sam z njegovo boljšo polovico, jo obliil po umazani glavi, ji dal nekaj belega v usta in še potem segal s prstom zdaj v svetlo posodico, zdaj se s prstom dotikal ženinih ustnic, rok, nog. Vse mu je bilo novo. Prav se mu je zdelo

Božič na rušah junakov.

Kam ste šli in kje ležite,
po katerih gozdih spite
vi rojaki — vi junaki?! —
Čujte, sveta noč je danes! —
Slava Bogu naj doni
ki ljubezen jo rodi!

Vi rojaki — vi junaki,
višja volja je velela,
kroglja Vam je žitje vzela,
dala Vam je večni raj.
Tam zdaj zrete v noč presveto,
zrete Mater preljubečo,
zrete v blaženo skrivnost,
večna sije Vam mladost.

Vaša kri je nas rodila,
našo zemljo bo gnojila,
lepše bo prinesla dni.
Vi rojaki — vi junaki,
Vam naj večna luč gori,
nam pa mir naj zažari!

Fr. Pavšič.

Božičnica za ranjene vojake v vseh novomeških bolnicah.

Vsled darežljivosti Novomeščanov in dobrotnikov iz okolice je bilo mogoče obdarovati na sveti večer naše hrabre vojake-junake. Hvala gre posebno našim vrlim damam od „Rdečega križa“, ki so z veseljem prevzele oskrbo vseh božičnic. V bolnici cesarice Elizabete je prevzela vodstvo visokorodna gospa baronica Rechbach. Oskrba v novi gimnaziji je bila poverjena blagorodni gospej dr. Žitek-ovi, v stari gimnaziji preblagorodni gospej pl. Garzarolli in v Narodnem domu blagorodni gospej dr. Slanč-evi. Vse velečastite dame so svoje vloge najlepše izvršile v radost in tolažbo bolnikom, kajti v vseh bolnišnicah so bili vojaki-bolniki in tudi strežniki enako dobro obdarovani. Pa tudi vrli prostovoljni strelci so prejeli v bolnici cesarice Elizabete božične darove.

V cesarice Elizabete bolnici je imel milostljivi g. prošt dr. Seb. Elbert velepomemben božični govor v slovenskem in nemškem jeziku. — V imenu g. deželnega

glavarja dr. Ivana Šusteršiča je pri tej priliki izročil mil. g. prošt od slavnega deželnega odbora vposlana odlikovanja spodaj navedenim zaslužnim osebam. Dopis na mil. g. prošta se glasi:

Ker mi ni mogoče znakov odlikovanj, ki jih je Njegova c. in kr. visokost, prejasni gospod nadvojvoda Fran Salvator podelil na okrožni bolnici v Novem mestu delujočim osebam, tistim osebno izročiti, kakor sem želel, pošiljam dotične znake, in sicer:

1. častni znak II. razreda z vojno dekoracijo za dr. Josipa Strašek, vodilnega zdravnika bolnice,
2. srebrno častno svetinjo od Rdečega križa z vojno dekoracijo za S. Agnes Hude, in
3. bronaste častne svetinje od Rdečega križa z vojno dekoracijo za SS. Augustino Primec in Vincencijo Šega ter gđ. Gizelo Ekel Vaši milosti s prošnjo, da jih blagovoli v mojem imenu izročiti navedenim odlikovanim osebam.

V Ljubljani, dne 7. decembra 1915.
Šusteršič I. r.

Velečastitemu in milostivemu gospodu
Dr. Sebast. Elbert, proštu itd. itd.
v Novem mestu.

Cesarska pesem je sklenila lepo slovesnost. Nato je sledila obdaritev.

Kako bomo cepili trte v prihodnjem letu.

(Konec.)

Sulho cepljenje na stalnem mestu ni nič novega. Že v starih časih so n. pr. Vipavci precepljevali nerodovitne trte (opfljivke) s pomočjo cepljenja v sklad, podobno kakor se cepi še dandanes pri nas sadno drevje

To cepljenje je prišlo v zadnjih letih na Vipavskem zopet v rabo. Našlo se je nekaj Vipavcev, ki znajo na ta način prav imenitno cepiti. Videl sem letos tak vinograd v Št. Vidu pri Vipavi. Vinograd je bil letos cepljen na tri leta staro podlago, in ker je bila podlaga zdrava in močna, je že letos, tedaj že v prvem letu tudi

Vsega so ji nanesli: obleke, odeje, hrane, celo rujnega vinca. Prišli so jo tolažit poleg moža i drugi deležniki ciganske usode. Tolažba je bila kratka. Naslednje jutro izgine cela druhal, tudi Johan in z njimi prav vse, kar se je le dalo ločiti od bolnice. Slovo cigansko je bilo očitno težko. Revica je precej nato izdihnila. Pokopali so jo krščanski; za pogrebce je imela le nevidne duhove.

Johan je torej odšel v druge kraje, da še v drugih okoliščinah pokaže svoje cigansko lice. Sled za njim se je popolnoma izgubila. Že ga niso več omenjale najbolj zgovorne ženice. Morebiti se mu je že iztekla nit življenja v tujini. Kdo bi skrbel za cigana in njegovo usodo!

Johanu pa ni nehalo biti srce za kraje, kjer živi tolikanj dobro ljudstvo. Spetinspet mu je blodila poskočna misel po oni hosti, kjer mu je obolela ciganska žena in kjer so se našla usmiljena srca ne-le za bolnico, temveč tudi zanj. Slabel je vidno. Star je že. Ura se mu nagiba že na poldne. Tudi on bo moral dati slovo

LISTEK.

Konec ciganske povesti.

A. H.

Nikar se ne strašite! Cigan Johan je bil bela vrana med cigani. Ni si zadržnil sam vrvi krog dolgega vratu. Tudi ga niso našli zmrzlega v snegu, kakor pred leti par nedolžnih otročičev njegove sorte, ki jih je precej po rojstvu položila brezsrčna mati v najhujši zimi v sneg, češ: če sta zares ciganske krvi, jima ne bo škodovalo; če pa ne plove po njih žilah vroča ciganska kri, naj pa le umrjeta. Konec Johanovega eiganjenja je bil marveč konec vožnje drzne ladje, ki je srečno utekla sovražnemu zalezovanju na odprtem morju in se znašla v mirnem pristanišču. Umril je Johan celo previden. Evo vam njegove zavisti vredne sreče!

Kdo je bil cigan Johan? Nepoznana je bila njegova oseba dolgo časa vaškim kokošam in zaklenjenim shrabam. Še-le pred par leti je prisopihala radovedna otročad

tako. A, kar ga je navdalo z nepopisno radostjo in česar mu ni šlo nikoli iz spomina, to so bile svitile kronice, ki so zdrknile iz dobrotne posvečene roke v njegovo naročje. Morebiti so bile namenjene bolnici. Kdo ve! Johanu to ni šlo v glavo. Ona je itak dobila belo reč v usta in bo kmalu umrla. Ni mogel prehvaliti dobrega gospoda. Še v žganjarni je govoril edino-le o njem in je čisto pozabil na bolno ženo. Toliko časa ga je hvalil in si sproti zamakal vsled govorice osušeno grlo, dokler ni nehala evenkati v žepu in se ni prespal v jarku ob poti.

Bolno ženo, silno slabo, so peljali v neko hišo, da bo vsaj umrla na postelji, ki je v življenju najbrž ni poznala. Johan je stopical za vozom in se solzil. Smilila se mu je žena. A, kdo bi to verjel! Vesel je, da jo bo kmalu rešen, so ugibali obrek-ljivci. Še drugi so pa uganili, da mu tekó vroče solze po svetlih kronicah, ki jih več nikjer ne more zagledati. Pustimo v času prostosti vsakemu svojo misel.

Ciganki so dobre roke zelo postregle.

precej obrodil. Kako so si ti Vipavci uspeha svesti, je videti iz tega, da cepijo trte za pridelek prvega leta, to je, da dobé za plačilo tisto grozdje, ki ga cepljene trte dajo v letu cepljenja in ki na Vipavskem tudi prav povoljno zori.

Če so se Vipavci tega cepljenja privadili sami od sebe, se ga bodo tudi Dolenjci lahko naučili pod strokovnim navodilom. Treba je le dobre volje za to.

Na stalnem mestu v sklad (razkol, precep) cepijo Vipavci trte prav zgodaj, tedaj že koncem februarja ali začetkom marca meseca. Pri nas z ozirom na hladnejše podnebje ne bo kazalo cepiti pred drugo polovico meseca marca, tedaj takrat, ko prične trta odganjati. Če smo ta čas cepljenje zamudili, smemo cepiti še-le tedaj, ko najhujši pritisk soka poneha, to je, ko požene trta kakoga $\frac{1}{2}$ m dolge poganjke.

Ameriška trta (podlaga) se prav blizu nad površino zemlje odreže s pomočjo ostrega noža, razkolje, a ne pregloboko, nikakor ne čez naslednji členek (kolenček). Da se to ne zgodi, se jo poprej, če je treba, nad kolenčkom z beko preveže. To se priporoča zlasti pri starejših močnih trtah. V nastali precep se sredi zatakne koščena ali lesena zagozda, ki drži precep narazen. Potem se prireže eden, ali pri močnejših trtah po dva cepiča v podobi zagozde, ampak tako, da ne končuje rezna plošča s svržjo, temveč z lesom. Tedaj se prireže cepič od ene strani malo bolj kot od druge.

Nato se zatakne cepiča v precep tako, da ležite kombinalne plasti druga na drugi, to je, da leži zelenkasta podkožna plast cepiča med enakima podkožnima plastema podlage.

Paziti je treba tudi, da stojita cepiča v precepu prav tesno, da tedaj „ne zijata“. Če ne, se mora precep z nožem primerno prirezati, da se cepiča precepu dobro priležeta. Nato se cepilno mesto še z beko ali močno špago dobro poveže, in se potem, da se ne izsuši, še z mahom obveže in prisuje zemljo v podobi krtine tako, da gledajo samo očesa cepiča iz zemlje. Na vrhu je dobro cepič zamazati s cepilno smolo, da se prehitro ne izsuši. Da se cepič ne odlomi, se pa zraven cepljenke zatakne kol, na katerega se trto s pomočjo beke za podlago priveže. Po cepljenju je treba poganjke iz podlage večkrat, kakor hitro se prikažejo, obirati. Ko cepljenka že dobro raste, se jo pa odkrije do cepilnega mesta.

Cepiče jemljemo za cepljenje v sklad v dolžini 2 do 3 očes. Zato potrebne ključce moramo narezati že po zimi, predno trta odganja in jih spraviti v vlažnem pesku na zračnem, ne premokrem pa tudi ne pregorkem kraju, ker mora biti cepič pri cepljenju pač svež, ne sme pa še niti v najmanjšem odganjati.

Profesor dr. Bernatsky, znani ogrski

veščak, priporoča, da se cepič pri cepljenju odreže vselej pod kolenčkom (členkom), ki je opremljen z vilico ali ročico, ker se na tem mestu najraj prime in da potem posebno zdravo in čvrsto cepljenko. Mesto cepljenja v sklad se lahko poslužujejo tisti, ki imajo cepiti bolj tenke trte, katerih se ne da brez škode razklati, angleške ali navadne kopulacije in vežejo trte najboljše z zamaškom in žico. Veže se pa tudi lahko s špago ali rafijo, ampak potem je treba zamazati cepilno mesto s cepilno smolo.

Oni vinogradniki, ki so prisiljeni cepiti trte visoko, da jih lahko grubajo, to je tedaj zlasti tam, kjer niso trte pravilno sajene in jih primanjkuje, naj se poslužujejo tako zvanega cepljenja na locenj (šparon).

V to svrhu se starejše ameriške trte obrežejo tako, da se jim pusti eden do dva 80 cm do 120 cm dolgi mladiki (locnja) in te se potem ocepi s pomočjo navadne ali pa angleške kopulacije. Veže se ali z zamaškom in žico, kar je najbolje, ali pa s špago oziroma rafijo, v katerem slučaju zamažemo cepilno mesto s cepilno smolo. Na vrhu pa je v vsakem slučaju dobro rano cepiča zamazati.

Zelo važno je, da cepimo trte na enega teh načinov v pravem času in tu velja: Cepi se lahko takoj, ko začne trta rasti, ampak ne v času, ko trtni sok najhujše pritiska, ker se sicer cepič v soku utopi. Najbolj prikladni ste za cepljenje v suho na stalnem mestu tedaj dve dobi. Prva doba pade v sredino spomladi, to je tedaj, ko prične trta poganjati. Takrat je čas za cepljenje ugoden. Potem začne najhujši pritisk soka v trti in v tem času cepiti ni ugodno. Kadar ta pritisk poneha, to je, ko so poganjki trt približno pol metra dolgi, nastane druga, za cepljenje pripravna doba. Druga doba je vsled toplejšega vremena za cepljenje še bolj prikladna kot prva in daje tedaj tudi boljše uspehe.

Pred cepljenjem je treba na trti seveda vse stranske poganjke obrati, ker bi sicer podlaga porabila ves sok in cepič se ne bi prijel. Le najzgornejši poganjek, koj pod cepilnim mestom se ne odreže popolnoma, temveč se samo na 2 očesi skrajša, ker ima namen, da vleče sok kvišku, do cepiča. Ko pa začne cepič poganjati se tudi to mladiko odreže.

Sploh pa je obiranje izrastkov iz podlage pri tem cepljenju ravnotako važno kot pri zelenem cepljenju in se temu, ki ga zamudi, cepljenje ne obnese.

Da je treba cepljenke v pravem času in večkrat škropiti proti paležu, je samo ob sebi umevno.

B. Skalicky.

Priprave za spomladno setev.

Jesenska setev se letos ni mogla dokončati, ker je nagajalo slabo vreme.

Marsikatera njiva je ostala prazna in neobdelana. Naši gospodarji so sicer hiteli, kar se je dalo, toda vse skupaj ni nič pomagalo. Nekaj njiv se je obsejalo sicer še prve dni meseca decembra, ko je odjenjala prva zima. Marsikatera njiva se pa sploh ni dala obdelati, ker se ni zadosti obsušila.

Vse to zamujeno delo bo treba nadomestiti spomladi. Škoda pa, ki jo imamo zaradi izostale seve, bo občutna, in sicer najbolj zaradi tega, ker se bo pridelalo manj krušnega žita kakor ga potrebujemo.

Vprašanje, ki nastaja sedaj vsled te zamude, je sledeče: Kaj naj sejemo spomladi namesto zimske pšenice, zimske rži in zimskega ječmena?

Z ozirom na to, da postaja sedanji vojni čas čim dalje hujši za naše življenje, ni vse eno, kaj sejemo namesto zimskega žita. Prav priprosto bi se dalo to vprašanje rešiti, če bi se sejalo spomladi namesto zimske strni več ovsu in nekaj več turšice. Toda vsa stvar ni tako enostavna. Pomniti je, da nam oves v domači hiši pa tudi za gospodarstvo premalo zaleže, ker ga ne moremo po svoji volji rabiti. Setev turšice je tudi omejena, ker je treba za njo gnoja in delavnih rok. Danes nam pa obojega manjka. Gnoja bomo za prihodnje leto dosti manj pridelali kakor druga leta, ker se je precej krme odprodalo in ker se je tudi listja za steljo manj napravilo. Manjkajo nam pa tudi umetna gnojila. K vsem tem neprilikam pride pa še ta, da bi v tem slučaju odpadla setev strniščne ajde, ki jo po naših krajih ne moremo in ne smemo pogrešati. Po zgodnjem ovsu se da sicer še pridelati strniščna repa, ajda pa ne. S pomnoženjo setvijo ovsu in turšice bi nam tedaj ne bilo pamagano.

Pač pa si moramo pomagati s setvijo spomladnega krušnega žita, spomladne pšenice, spomladne rži in spomladnega ječmena. Danes ko primanjkuje vsepovsod kruha, se je treba zatekati k pridelovanju krušnega žita in če se ni dala jesenska setev takega žita izvesti, se mora spomladna. Poleg pšenice in rži je važna tudi setev spomladnega ječmena, ki je za zmesni kruh prav dober. Če tudi nam spomladna seva krušnega žita nekaj pozneje zori, je vendar le še setev strniščne ajde po teh sadežih mogoča, zlasti po spomladnem ječmenu.

Seveda se nam tudi pri tej sevi kažejo težave, katere bo treba na kak način premagati.

Največja težava se nam kaže v dobavi potrebnega semena. Iz vnažnih dežel bo težko kaj dobiti. Najbrže nič. Pa tudi iz domačih krajev bo težko spraviti potrebno seme skupaj, deloma zaradi tega, ker se spomladnega žita pri nas sploh manj prideluje, (le po gotovih krajih), deloma pa zaradi tega, ker je vojnožitni prometni zavod

že vse pokupil, kar je bilo razpoložnih zalog. To je velika škoda za naše žitno pridelovanje, na katero smo od dne do dne bolj navezani.

Na vsak način bi se morala c. kr. kmetijska družba ozir. Gospodarska Zveza takoj pobrigati za to, da se dobi vse potrebno seme spomladnega žita, kolikor se ga da sploh še dobiti. Ravnotako se morajo pobrigati pa tudi vsi tisti gospodarji za nakup potrebnega semena, ki želijo sejati spomladno pšenico, spomladno rž ali pa spomladni ječmen. Najbolje bo, če se prizadeti gospodarji obračajo na svoja županstva zaradi dobave potrebnega semena in da posredujejo županstva ves ta nakup.

Najtežje bo dobiti spomladno pšenico, ker je pri nas bolj izjemoma pridelujejo. Glede te je pripomniti, da jo moramo sejati v prvi spomladi, da bo imela zadosti vlage za svoj razvoj. Spomladne rži se bo dalo še kaj dobiti, ker se pri nas v hribskih krajih rada prideluje. Tudi za rž velja zgodnja setev. Važen je v takih slučajih pa tudi spomladni ječmen, ki se pri nas tu in tam seje in od katerega bi se morda dalo dobiti tudi še nekaj semena.

Na vsak način je naša naloga, da skrbimo že sedaj za spomladno setev in da storimo v tem oziru vse, kar je mogoče. Le na ta način si zamoremo zagotoviti zadosten pridelek krušnega žita v nastopajočem letu.

Rohrman.

Božičnica v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji.

Svetovna vojska, ki že drugi božič pretresa svet, je vzrok, da toliko ljubih očetov, dragih bratov in čvrstih sinov še vedno ni moglo praznovati sveti večer v krogu svojih domačih. Toda človekoljubna in usmiljena srca so se prav letos s podvojeno radodarnostjo in z vso vnemo potrudila, da bi izbrisala solze raz tužnega obraza bolnikov-vojakov, ter so priskočila z veliko požrtvovalnostjo „Rdečemu križu“ na pomoč, da je le-ta velekoristni zavod tem laglje izvršil svojo vzvišeno nalogo.

Podružnica „Rdečega križa“ v Novem mestu je prevzela prireditve božične, božičnih dreves in nabiranja darov zraven štirih vojaških bolnic v Rudolfovem tudi za kandijsko bolnico.

Na sveti večer ob 5. uri je bil pričetek božičnice. Malo drevesce so pomagale okrasiti prespoštovani gpđc. Clarici in Škerli. Mnogobaryne električne lučice so podelile mično okrašenemu drevescu še poseben sijaj. Vrle pevke so zapele nekaj božičnih pesmic s spremljevanjem harmonija, kar so hvalevredno preskrbele gospa Viktorija Plaper in gospodični Malči Piskar in Mici Gričar s pomočjo dveh čč. gg. Usmiljenih bratov. Nato je imel slovesnosti primeren govor prečast. gospod

ciganjenju. Kako prav bi mu sedajle prišli dobri ljudje! Kar tja pojde, kjer leži pokopana boljša njegova polovica. Tam ga gotovo ne bodo zavrgli. Samo ta strah pred možni postave in pravice! Pa to se je že najbrž izgubilo v megli pozabljenja. Ciganu itak mora biti strah neznana reč. Tja pojde, pa je.

Res! Lepega dne popoldne se znajde v hlevu hiše, ki je bila last dobre mežanove matere. Zima ga trese, slabo mu je, da se mu kar temni pred očmi.

Mežanova mati niso bili kaj veseli nepovabljenega gosta. Ves je razcapan. Umazan morebiti že dve leti nazaj. Ta silen in zopern duh, ki veje od njega, in pa še bojazen, da berač ni najbrž sam, ampak, da utegne pustiti tudi mrtev za seboj življenje kot drag spomin. In kar ji je največ! Bogve, če je bil krščen, koliko ima na kosmati vesti nakaznih grehov. Če umrje kot pogan, potem bo pa njegova pogubljena duša hodila nazaj in jo strašila. Nič! Če ga drugje nikjer nočejo, ga ima ona v hlevu pod tem

pogojem, da umrje kot kristjan. To povedó ciganu prav odločno.

Ni nam bilo dano videti, kaj se je godilo v ciganovi duši spričo teh, njemu tako neprijetnih besed mežanove matere. Nič ne odgovori, pač pa globoko vzdihne, da bi zbudil v sreč kmečke žene bolj gotovo tisto blagodejno čustvo, ki mu je pravo ime usmiljenje. Mati majejo z glavo tako čudno in se oddaljijo. Pri tem je ostalo.

Gospoda se je resno bal Johan. Kako bo kregan radi pomilovanja vrednega pogreba rajnce žene. Za hip se potolaži. Gospod je najbrž šel drugam, novi kaplan pa o tem ničesar ne ve. Prijetno bi bilo tudi, če bi še enkrat objele njegove suhe dlani srebrne kronice. Tako misli cigan v hlevu, krava liska ga pa debelo gleda, češ: v lepo družino si zašel. Samo, tebe ne bo konec, kakor je nas, kar nas je naše sorte, temveč tebe čaka onkraj groba še hujša družba, kakor je kravja.

Tudi Johanu so jele vstajati v glavi resne misli. Povejmo po pravici. Četudi o veri ni vedel dosti več, kakor to, da

živi Bog, in da je Mati božja bila sveta žena, se mu je vendar začelo prav zdeti, če bi še njemu prinesli tako belo reč, kakor njegovi ženi, in bi ga potem pokopali na prostor, ki je blagoslovljen. Ura mu bo pravkar bila dvanajst! Da, naj pridejo gospod k njemu!

Pa mi opiši pero veselje, ki je pospeševalo hitre korake skrbne hišne gospodinje, ko je šla v nedeljo po prvi sveti maši povedat gospodu, da jih želi cigan. Mudi se zelo!

Cigan — na zadnjo uro! Takega slučajja se pa ne doživi vsak dan. Toda danes je nedelja in opravila v cerkvi, da človek ne ve, kje se ga drži glava. Če je sila huda, no, naj bo: „Bom pa pustil devetindesetdeset ovac na paši, da poiščem izgubljeno, ki se je zatekla v trnje, ki jo žuga vsak čas zadušiti.“

„Gospod nesejo Boga ciganu“, se je hitro raznesla govorica po vaseh ob poti. Prav se jim je zdelo, če umre cigan kot spokornik. Obrekljivke so seveda brž vedele, da kliče cigan gospoda le radi upanja na

denarje. To bi jih oštel človek, če bi kaj zaleglo!

Cigan je ležal v veži, osnažen in pripravljen, kakor se spodobi, in čakal korakov iz daljave. Služabnik božji je prišel v belem oblačilu. Vsedel se je k ciganu in začel z njim pogovor. Dolgo, dolgo sta se menila. Zbrane ženice zunaj pred vratmi, ki vedó vse, kar je in kar ni, kar je mogoče in kar je nemogoče, ki hočejo žvedeti vse, kar se sme, in kar ne, so nestrpnost čakale konca. Le strah pred spovednim pečatom jih je zadrževal, da niso posluškovale pri vratih. Zato so tembolj pobožno prebirale jagode na roženvenu, da bi si s tem pregnale napačne namene. No! Nekaj hrane so privoščili gospod tudi njihovi radovednosti. Smele so se čuditi ganljivemu prizoru, ko je tekla blagoslovljena voda po tujčevem obrazu in ko je bolnik prejel še celo vrsto svetih zakramentov.

Med zvonjenjem so zagrebli tudi ciganovo telo na blagoslovljeno pokopališče. Povest je podala roko resnici.

gvardijan P. Ambrož, ki je povdarjal potrebo miru vojakom ne samo v vojnem pomenu, ampak ravnotako v dušnem oziru. Božično Dete bode ravno mogočno orožje mirne vesti in čiste duše vojščakov posebno blagoslavljalo. Potem je sledila kinomatografična predstava pod dobrim vodstvom preč. g. cistercijana iz Zatičine P. Štefana, ki se ni ustrašil pota in truda, da tudi on pomaga po svoji moči olajšati in omiliti žalostno usodo vojakov-ranjencev.

Po predstavi so se razdelila vojakom-bolnikom različna božična darila po že omenjenih gospodičinah Clarici in Škerlj. Te darove je nabral „Rdeči križ“. Dobil je vsak vojak nogovico, dva robca, cigaretke, jabolka, pomaranče in sladčice. Civilni bolniki so bili deležni razven cigaretk enakih darov, katera je častito vodstvo konventa iz lastnih sredstev preskrbelo. Vse bolnike splošno, vojaške in civilne, je pa še obdaroval na lastne stroške častiti konvent Usmiljenih bratov z vinom, čajem in z okusnimi poticami. — Pri predstavi, kakor tudi pri razdelitvi darov, so bili navzoči: okrajni glavar, visokorodni gospod baron Rechbach, blagorodni gospod nadporočnik Hastreiter in več odličnih dam in gospodov.

Na sveti dan so bili še posebej pogoščeni vsi vojaški in drugi bolniki po častitem konventu s priboljškom pečenke in vina. Popoludne pa sta bolnikom velikodušno darovala tri sodčke piva gg. Baijer in hotelir Matko. In zvečer je bila še posebna predstava za vojaške, obstoječa s kinoslukami in z uprizoritvijo različnih umetnostij in čarobnarij, ki jih je izvršno izvajal v splošno veselje in zabavo navzočih neki vojak-bolnik, ki je po poklicu zares čarodejnik — fakir. Čast vojaku, ki pozabi na svoje lastne bolečine, samo da še zamore razvedriti svojega sotrpina!

• Civilni bolniki, kakor ranjeni in bolni vojaki, so bili ginjeni in hvaležni. Prepričali so se ob tej božičnici, kako hvaležni smo jim mi vsi za njihove krvave žrtve za obrambo ljube domovine. Naj bi jim ostala ta božičnica v spomin in tolažbo kot skromno nadomestilo, ker niso mogli praznovati svetih božičnih praznikov pri svojih ljubih doma!

Milostipolno in blagoslovljeno novo leto

želimo od srca vsem našim cenjenim naročnikom, bralcem in dopisovalcem z vljudno prošnjo: blagovolite pridobivati še novih naročnikov.

S pristrnim novoletnim pozdravom Uredništvo in upravnništvo.

Domače in tuje novice.

Večne slovesne obljube so 30. t. m. napravile čč. šolske sestre de Notre Dame v Šmihelu: S. Maria Benedicta Zega; S. Maria Valentina Ogulin; S. Maria Notburga Pečjak. Ginljivo in pretresljivo slovesnost je izvršil mil. g. proš. dr. Seb. Elbert kot pooblaščenec Prezvizišenega g. knezoškofa.

Zahvala! Vodstvo bolnišnice Usmiljenih bratov v Kandiji se, v svojem in imenu bolnih vojakov, najpristrneje zahvaljuje p. n. podružnici Rdečega križa v Novem mestu in vsem, ki so prispevali za napravo božičnice in obdarovanje vojakov. Posebna zahvala bodi prelag. gospej Dr. Šegulovi za nesebični trud in požrtvovalnost, katero je imela kot voditeljica te lepe naprave.

Umrli je davčni asistent gosp. Franc Železnik dne 24. decembra v 27. letu starosti po dolgi bolezni. Pogreb je bil v nedeljo 26. decembra iz bolnice Usmiljenih bratov na šmihelsko pokopališče. — Naj v miru počiva!

Turjak. Umrli je grof Leo Auersperg, lastnik tukajšnje graščine. Pogreb je bil nad vse veličasten.

Umrli je v Kostanjevici gosp. Franc Ruch, posestnik in klepar, veren katoliški mož in oče gosp. inženirja Rueha. Njegov naslednik, sin Karol, je umrl na bolezni, zadobljeni na gališkem bojišču. N. v. m. p.!

Mesto venca. Pisarniški uradniki okrožnega kakor tudi okrajnega sodišča v Rudolfovem darovali so mesto venca na grob umrlega g. Ivana Majntingerja društvu Rudečega križa znesek 2250 K.

Kot slikar na bojišče se bo podal naš domačin, slikarski mojster gospod Vaupotič. Obilo najlepših uspehov!

„Glasbena Matica“ v Ljubljani je izročila ves čisti dobiček dveh dobrodelnih koncertov dne 7. in 8. dec. t. l., v katerih se je izvajal Mozartov „Requiem“, v znesku 2152 K 54 h. c. kr. deželnemu predsedstvu na Kranjskem za naše invalidne in oslepele junake. Društvo je zaslužilo s svojimi koncerti v teku vojne že 4971 K 31 h za vojno oskrbo.

Letos naj ne bode noveletnih razglednic. Občinstvo se nujno naproša, da opusti letos pošiljanje noveletnih razglednic in voščil, kojih pregledovanje bi zelo obremenilo cenzurne postaje, ter raje za to potrebne izdatke podari v vojnooskrbovalne ali druge dobrodelne namene.

Vojnopoštni promet s paketi splošno dovoljen. Uradno se naznanja: Od 3. jan. dalje se bodo prejemali vojnopoštni paketi na vse vojne pošte. Paketi na vojnopoštni uradi 11, 39, 51, 125, 149, 169 in 186 se morejo oddati vsak dan, paketi na ostale vojnopoštni uradi pa samo trikrat na teden, in sicer v ponedeljek, torek in sredo. V vojnopoštnih paketih se sme pošiljati edino le: 1. oprema in obleka, 2. cigare, cigarete in tobak, pipe, ustniki in užigala brez bencina. Paketi z drugo vsebino so nedopustni ter se ali ne sprejmejo ali pa izključijo od nadaljne odprave in vrnejo pošiljatelju proti plačilu dotične poštno pristojbine.

Ogenj! Dan pred Božičem, t. j. 24. t. m. ob 8. uri dopoldne je kakor običajno več opraviti s pečjo. Gospodinje pripravljajo kaj boljšega za prigrizniti. Tako je tudi naredila Marija Mikolič iz Mal. Brusnic. Pekla je in pripravljala „potice“, kurila je dobro. Dasiravno se ji je že prej dvakrat vnela streha radi tega, ker ji je dimnik odletel, vendar to ni pustila tudi sedaj ne popraviti — se je vnela streha in ji je na pod isti se nahajajoče 40 mernikov žita, 3 mernike fižola, 4 mernike suhih češpelj in 1 mernik orehov zgorelo. Pri tem ognju je tudi 9 kokoši našlo smrt. Skupna škoda se ceni nad 3000 K, dočim je zavarovana za 1000 kron.

Zasega usnja in podplatov preklicana. Kakor izvemo iz verodostojnega vira, je politična oblast sporazumno z vojaško upravo zasego usnja in podplatov preklicala.

Išče se. V noči dne 1. junija 1915 so se vozili vojaki nekega polka skozi Novomesto. Pešec Zdravko Muhvič je baje izročil nekemu železniškemu delavcu bankovec za 20 K češ. naj mu prinese drobiža. Slednji ni prinesel ne drobiža, ne bankovca nazaj, ter je vlak odšel. Zdravko Muhvič se nahaja nekje v bolnici, ne more se poizvedeti kje. Ker je potrebno ga v tej zadevi zaslišati, se tem potom pozivlja, da naznani svoj naslov po vojaški dopisnici (Feldpostkarte) okrajnemu sodišču v Rudolfovo. — C. kr. okrajna sodnija v Rudolfovu, odd. III., dne 21. decembra 1915

Očetovsko razmerje med vojskovodji in našimi vojaki. Z bojnega polja ob Soči piše 26. dec. svojemu uju topničar Ivan Krašovec: ... Zdaj o praznikih se prav dobro imamo. Šli smo k polnočnici eno uro dobro imamo. Šli smo k polnočnici eno uro cerkev; potem smo šli seveda na naš dom nazaj, kamor smo dospeli ob 2. uri — drugače pa ne vem nič za praznike; če Bog da, drugo leto bomo pa že doma, ko si bomo lahko pomagali in v cerkev šli. Kakor sem že sporočil, smo letos dobili veliko božičnih daril iz Kranjske in Štajerske, pa tudi od našega spoštovanega vrhovnega poveljnika, generala nadvojvoda

Evgena in generala Borojeviča, ki se res na nas prav po očetovsko obračata. Ta spomin pošiljam in prosim, da se shrani do časa, ko nas Vsemogočni pripelje domov, da me bo ta slika vedno spominjala na naše srečne božične praznike, ki smo jih prestali. Nadejam se, da ugodite moji prošnji... — Dostavek: Vsak vojak je dobil na kartonu v posebnem zavitku fotografijo vrhovnega poveljnika generalobersta, nadvojvoda Evgena s faksimilapodpisom: „Den braven Verteidigern der Südwestfront meinen Dank und Gruß Erzherzog Eugen. — Weihnachten 1915.“ (Pridnim branilcem južnozahodne fronte mojo zahvalo in pozdrav. Nadvojvoda Evgen. O božiču 1915.)

Pozdrav od Dolenjca. Usojam se naznaniti, mojim ljubim Dolenjcem, da sem prišel z južnega bojišča bolan in se zdravim v Laškem Trgu pri Celju. Vse znance in prijatelje lepo pozdravljam ter voščim vsele božične praznike in srečno novo leto. Spoštovanjem Ivan Jakše, sin bivšega oskrbnika na Ruprčvrhu.

Novomeški trg. Marsikatera ženaprodajalka je bila radi privijanja cen vže kaznovana, kupovalke se pa štiti. 20. t. m. so bile na novomeškem trgu kar naenkrat druge cene jajec. Novomeške dame za praznike zelo veliko rabijo, kajti slučaj, da je prodajalka zahtevala 12 vinarjev za jajce, so kupovalke iste „licitirale“. Tako je jajce prišlo na 16 vinarjev, ali kakor je neka kupovalka djala, „osem krajcarjev“. Take slučaje bi bilo treba ostreje prijeti, da se odvadijo tudi kupovalke delati draginjo; kajti ni dobro, da se prodajalko pripre, temveč tudi kupovalko, ker je ista po naredbi o privijanju cen tudi kaznjiva.

Vinski prekupovalci. Janez Lužar iz Boštanja je bil že, ker je prodajal kot mesar meso predrago, kaznovan na 14 dni v zapor in 300 kron globe. Sedaj pa je bil začel skupovati vino. Nakupil je vina hektoliter od 44 K, prodajal pa ga je po 90 K. Naredil je od 1500 do 1900 kron dobička. Tukajšnje okrožno sodišče ga je 22. t. m. obsodilo po § 14 naredbe o privijanju cen na eden mesec v zapor in na 1000 kron globe, katero je takoj plačal.

Jakob Planinšek pošilja z laške fronte pristrčne božične in noveletne pozdrave in čestitke svojim ljubim domačim, sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem cenjenim bralcem Dol. Novic.

Umor? Dne 13. decembra so našli na nekem savskem otočju pri Zagrebu priplavljeno truplo nezane ženske, stare 26 do 30 let in v blagoslovljenem stanu. Kako dolgo je truplo ležalo v vodi, se ne more dognati. Lasje so temne, kostanjeve, zobje dobro ohranjeni. Na prstu je imela kovinski prstan z emajliranim rdečim križcem. Okoli vrata je imela koralje na rdeči vrvici. Imela je zvezane roke, in sicer tako, da je izključeno, da bi si jih mogla utopljenka sama zavezati. Zato se sumi, da je bil izvršen umor. Obleka utopljenke, prstan in koralje se nahajajo pri kr. policiji v Zagrebu.

Dopisi.

Mirna peč. 19. decembra t. l. je bil za našo faro vesel praznik, ker so blagoslovili mil. g. proš. novo župno cerkev. Ali je mogoče? Ob vojski in nova župna cerkev! Je mogoče, dasi ne brez največjih težav. Že začetek zidanja je bil izredno težek, kajti nasprotnikov ni manjkalo. Toda požrtvovalni stavbeni odbor je premagal vse težkoče in začeli so zidati. Naenkrat je prišlo, česar se nihče ni nadejal. „Vojska!“ je zašumelo v svet. Lepaki so klicali pod orožje — tudi mirnopedške može in fante, zidarje in pomagače! Delo je zastalo, a le za hip. Požrtvovalnost navdušenih faranov je pod vplivom že zgoraj pohvaljenega stavbenega odbora premagala tudi težave vojske. Nadaljevalo se je, sicer bolj počasi, a šlo je vendar! Delo je v velikem dokončano, cerkev blagoslovljena.

Lepe slovesnosti se je udeležilo veliko število faranov, a tudi gostov iz sosednih župnij ni manjkalo. Vsi pa, domačini in tujei, so zadovoljno občudovali zares posvečeno stavbo, ki kaže v arhitektoniki vso svojo umerjenost posebno lepo sedaj, dokler je še čisto prazna. Kdor hoče videti zgolj arhitektonsko lepoto, je prav, če si ogleda prazno cerkev brez oprave, brez okraskov. Arhitektura seve še ni vse! Treba bo še potrkati na marsikatero dobro srce, predno bo cerkev opremljena z vsem najpotrebnejšim, kaj šele, predno bo tudi primerno okrašena, morda celo poslikana. Pravi kras nove cerkve so brez dvoma slikana okna, ki dajejo notranjščini posebno prijetno razsvetljava.

Vspored slovesnosti je bil: 1) Slovesno posvečevanje. 2) Govor mil. g. prošta, v katerem so po pravici povdarjali začetkoma, v kako težkem času se je cerkev gradila. Nato so obrazložili milostljivi ves obred in izrazili srčno željo, naj bi se pač vsi, ki bodo molili v tej cerkvi, zveličali. To se bo zgodilo, če bodo spolnjevali božje in cerkvene zapovedi. Ob koncu so se še enkrat obrnili do faranov in vseh, ki so kakorkoli pospeševali zidanje cerkve, z besedami: „To kar ste storili je lepo! V farni zgodovini bodo brali najpoznejši rodovi: to cerkev so nam zgradili naši očetje ob času, ko je divjala na zemlji prestrašna svetovna vojska. S tem so pokazali svojo živo vero, s tem nas vedno opominjajo k enaki živi veri.“ 3) Po govoru je sledila slovesna sv. maša, ki so jo darovali vlč. g. domači župnik in jo sklenili z res prisrčnim „Te Deum!“ Slovesnost je zaključila lepa popoldanska pobožnost — sv. rožni venec in pete litanije M. B.

Slovesni dan ostane v spominu tako otrokom kakor tudi odraslim. Radi bodo še v poznih letih ponosno govorili o tem dnevu in pripovedovali svojim potomcem, kako je bilo tistega leta, ko so naši topli Lahe, na kvaterno nedeljo v adventu v Mirni peči.

Iz Št. Vida. — V Št. Vidu pri Zatičini smo na dan Vernih duš pokopali Janeza K a s t e l i c, po domače Kozlevčarja iz Sada, moža stare korenine. Z neumornim delom in pridnostjo svojih rok si je na malem posestvu, kjer je bilo mogoče rediti edino kravico, toliko opomogel, da je redil in zapustil šest glav živine. Poleg kmetije je bil tudi kolar samouk. Vstajal je po letu in po zimi ob štirih zjutraj in delal do desetih zvečer. Bil je iz šole, nam starejšim v hvaležnem spominu ohranjenega starosta-učitelja Andreja Turka. Svoj čas je bil tudi tri leta župan in 25 let občinski odbornik. Gospodar je bil 50 let. Zadnja leta ko je bil že izročil posestvo sinu, se je pečal večinoma s kolarskim delom in s čebelarstvom. Kmetje so mu radi dajali dela, ker je napravil trdna kolesa. Pogrešali ga bomo. Bodi mu blag spomin! Zapustil je tri sinove. Starejši je gospodar na domu, druga dva sta bila poklicana pod orožje k 17. pešpolku. Jože služi pri stražnem bataljonu v Trstu. Mlajši Miha pa je bil dne 26. avgusta 1914 v Galiciji pri Golligori težko ranjen v nogo in od Rusov vjet. Bil je v bolnišnici v Moskvi in v Nižji Novgorodu. Sedaj se nahaja v mestu Samarkand v Turkestanu v srednji Aziji. (Dopis smo prejeli še-le 27. decembra.)

Belokranjski vestnik.

Iz Semiča. — Zadnje „Dol. Novice“ so prinesle nam žalostno vest o prerani smrti prečastitega g. spirituala Mihaela Bulovec, ki je zdhnil svojo blago dušo v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji.

Blagi pokojnik je služboval pred 25. leti v Semiču sedem in pol let. Bila je tu njegova prva služba. Mlad, ves vnet za svoj poklic, je tu neumorno deloval v cerkvi in v šoli. Ves srečen je bil, kadar je bil v šoli in skoro vse življenje kot duhovnik je posvetil šolski mladini. V semiški šoli je imel dve zelo nadarjeni

deklici, ki sta se mu kot marljivi učenki posebno priljubili. Pošlje ju v Šmihel k č. šolskim sestram d. N. D. Ko sta dovršili tu 8 razr. ljudske šole, sta stopili v učiteljsko pripravnico in po teh študijah v samostan č. šolskih sester d. N. D. in sedaj delujeta kot učiteljici ena v Šmihelu, druga v Trnovem pri Il. Bistrici. Plačeval je za nje on sam. Poleg teh stroškov ni pozabil na semiške reveže. Kjer je videl, da je treba pomoči, tam je pomagala njegova darežljiva roka. Zato je bil pa zelo priljubljen pri vseh semiških župljanih. Da ga hranijo v lepem spominu njegove nekdanje učenke semiške šole, so pokazale sedaj s tem, ker so darovale, da se bodo v semiški cerkvi opravile zadušnice zanj. Pač lep dokaz hvaležnosti!

Pa tudi njemu se je Semič tako priljubil, da je še v boleznih izrazil željo svojemu prijatelju, da si želi priti še enkrat v Semič, da bi še enkrat maševal pri M. B. na Smuku. To željo kakor tudi še mnogo drugih želj je moral nesti v zgodnji grob. On je neumorno deloval, zato bi bil zaslužil splošno priznanje, ki ga pa ni dočkal, ker mu je smrtni angelj prej zatisnil oči. Lepše priznanje, kot ga more svet dati, pa uživa on sedaj nad zvezdami.

Njegov spomin naj živi med nami!

Raznotero.

Sv. oče in mir. Kolin 27. dec. Kakor poroča „Köln. Volkszeitung“, je sveti oče predvčerajšnjim imel nagovor na 25 kardinalov, v katerem je obžaloval obseg in grozovitost najbolj grozne vojne, tožil o razširjenju in trdovratnosti boja do uničenja, kar postaja še hujše radi posledic, da se svet spreminja v bolnišnico, in ves napredek v protikrščansko nazadovanje. Goreče molitve, je rekel sveti oče, so mi bolj všeč, kakor vsako drugo počaščenje. Moj glas je bil prevečkrat izpostavljen neuspehu, vendar se moje zaupanje ni omajalo. V srečo imam veliko upanje navzlic vsemu človeškemu pričakovanju. Samo v Boga stavim vse svoje nepremagljivo zaupanje.

Obsodba izdajalcev na Formozi. — Bukarešt. Iz Petrograda se poroča, da so japonske oblasti razglasile obsodbo v veleizdajniškem procesu na Formozi. Od 1413 oktoženecv je obsojenih na smrt 900. Namen zarote je bil, da se odcepi otok Formoza od Japonske, da se umori japonskega cesarja in ministrskega predsednika in na Japonskem proglasi ljudovlada.

Izgube Angležev. Uradno se poroča: Angleži so izgubili na vseh bojiščih do 9. dec. 1915: 119.925 mrtvih, 238.758 ranjencev in 69.545 pogrešancev; na častnikih pa 7367 mrtvih, 13.365 ranjencev in 2149 pogrešancev.

Kulturni Francozi. V listu „Weekly“ poroča Reginald Sooker, da je videl senegalskega zamoreca, ki je nosil na svojem bajonetu 10 ali 12 človeških ušes v smislu senegalske prislovice: usmrti tigra in obdrži njegovo uho.

Beda ruskih beguncev je po poročilu nekega Šveda, ki se je vrnil iz Rusije, grozna. On pravi: Beda v Rusiji je zelo velika. Število beguncev v mestih je ogromno. V Moskvi jih je milijon, a to ni nič v primeri s tistimi, ki nimajo niti strehe in potujejo dalje; svoje mrtve otroke pokopavajo v jarkih in ob poljskih potih.

Znamenje časa. Vodstvo obrtne korporacije peštanskih izvoščekov se je obrnilo na višjega mestnega glavarja s prošnjo, da bi se ženskim članom družin vpoklicanih izvoščekov dovolilo nadaljevanje obrti. Glavar je prošnji ugodil. Ženski izvoščki pa morajo preje napraviti izkušnjo, predno dobe koncesijo. Krog sto žensk iz družin vpoklicanih izvoščekov se sedaj pripravlja na izkušnjo, h kateri se nekatere pripuste že tekoči teden.

Moški s 126 ženami. Berlinski listi poročajo, da je prišla policija na sled go-

ljufu, ki je imel 126 žen, ter je vsaki obljubil ženitev. Te dni so ga odkrili pod imenom Friderika Rosenkranza, trgovskega potnika, starega 40 let, ki je v Berlinu in v provincijalnih mestih nastopal v javnosti pod različnimi imeni. Od svojih „zaročenk“ je znal izmamiti velike svote denarja in pohištva za več sob. Neka vdova mu je poslala v Berlin pohištvo, vredno več tisoč kron, katero je Rosenkranz na licu mesta prodal. Po dveletnem zasledovanju se je policiji posrečilo najti prevejanega goljufa. Aretiran je bil na berlinskem kolodvoru v trenutku, ko se je zopet pripravljal, da se odpelje na obisk k neki zaročenci.

Razvedrilo.

Dragi časi. Slava: „Popreje bi bila jaz dala za ta moj nov klobuk komaj 40 kron in sedaj me je veljal 80 K!“ — Erna: „Je pač istinito vse dražje! Premisli: Mleko se je tudi zopet podražilo za dva vinarja!“ — Slava: „Kaj? Ali je to mogoče!? To je pa že največja nesramnost!“

Novost. „Že dobro leto se nisve videle, draga prijateljica; kaj je novega pri tebi?“ — I, kaj naj bo novega! Soprog, otrok in pa dvanajsta služkinja!“

Veliko zahtevanje. „Ivan, še nekaj; če se poročiva, bodeš moral tudi mojo mamo in njene druge otroke vzeti k sebi.“ — „To se razume!“ — „Kako si dober Ivan! Bratec moja bodeš dal lahko učiti; enega za inženerja in drugega za profesorja!“ — „Bomo že videli, kaj se da narediti!“ — „Ste pa še tudi dve sestrici; kako pa bode z njihovo doto, če bi se imele možiti?“ —

Laskavo. Meščan je hotel kupiti pri boljšem kmetu svinje, pa ga ni bilo doma. Doma pa je bila samo njegova lepa hči. Tej se je hotel naš meščan nekoliko prikupiti, češ, morda pride tem gotovejše in cenejše do svinj. Vpraša jo tedaj: „Vi, Micka, ali kako se zovete, če so vaše svinje tudi tako lepe, kakor ste vi, no, potem so zares lepe svinje!“

Mir. Zdravnik: „Vaš mož mora imeti popolni mir, sicer ne bode več ozdravel!“ — Žena: „Tako je prav, gospod zdravnik; pa me noče prav nič poslušati!“ — Zdravnik: „Dobro, prav dobro! Pameten bolnik to! Naj še le nadalje tako dela!“

Darovalci in darovi

za napravo božičnic v petih rezervnih bolnicah v Novem mestu in v Kandiji.

Darovali so p. n. gg. sledeče: Mestna hranilnica novomeška 200 K; Brata Kobé 50 K; Ana Franz, Martina Žužek, dr. Slanc, Pleiweiss, Ana Slanc, Leopoldina Schegula, Antonija pl. Fichtenau, Maca pl. Langer, Witschl, polkovnik pl. Pöll, Dell'Adami Tarzál, Košiček in I. Krajec nasl. po 20 kron; Baronica Rechbach, baron Rechbach, Wanda Dell'Adami, grofica Adelina Claricini, Th. Opitz, Angela Vojska, Dr. Azman, Pauser, I. Murgel, Dr. Mühleisen, Vojska, Mici Afh, gospa pl. Garzarolli, Matija Erzar, Germ, Mramor, A. Kalčič, gospa Opitz, Košir, Neža Küssel, Drag. Andrianič, Marija Novak, Bergmann, Horvat in Bertel po 10 K; Globovnik 8 K; Anica Ogoreutz, L. Barborič, M. Hanuš, Gerdešič po 6 K; Dolinšek, Reinighaus, F. Seidl, A. Pirnauer, K. Oblak, Otmar Skale, K. Dolenc, Dr. Žitek, Dr. Furlan, grofica Katri Claricini, Ilija pl. Gironcoli, K. Trevisan, Zure, Sidon in Grünwald po 5 K; pl. Šuklje, Skaličky, L. Koršič, Škerlj, Butara, Poula, El. Mechora, pl. Langer, Fr. Žerjav, Kuder, A. Windischer, Melanija Vašič, M. Seidl, J. Žitek, A. Kogler, Müller, Kastelic in Rogina po 4 krone; Jozefa Murn, Rubelli, Minka Buh, Ana Škerlj, J. Appe, Fr. Povše, A. Picok, A. Koss in E. Toporiš po 3 krone; Roza Kovač, H. Rozina, J. Mežnaršič, Guzehlbauer, Greti Medved, Majcen, Rubelli, Ropas, Kastelic, Polaj, dr. Hrašovec, Al. Hrstka, Fr. Balce, Barle, V. Rohrman, A. Lapajne Gorupič, Mila Rudež, I. Krajec, Molé, Drame, Agnitsch, Fr. Jakše, Roza in Luiza Wobner, J. Virant, Andrejčič, Cvelbar, Bučar, Brunner, Durini, Reitz, Madelsperger, M. Gorjanec, Surz, Nimrod, Polyak, Golia, Kraut, Mogolič, Kondrič, Schweiger, M. Žmavec, M. Jarc, Dr. Vaupotič, Brežnik, L. Lončar, M. Rozina, Mersol, Fabjan, P. Jeršin, Dr. Strašek, Rav-

nikar, Zwitter, Fil. Smola, Pleyer, Illowsky, Koklič, Kiepach, Tonjec in J. Windischer po 2 kroni; J. Vovk, Rosina, J. Plachuta, J. Perko, J. Belopavlovič, P. Neffat, M. Bučar, J. Jakše, Weiss, M. Kapš, Ana Duler, Gregorc, Zobec, Mejak, Vodnik, H. Dolenc, Bervar, Kraigher, Svetec, Koderman, Kos, Avsec, Valka, J. Ferlič, A. Abram, Košak, Budna, Splichal, Windischer, Schifferer in Arch po 1 K; Rozman in Penca po 1-20 K; Mohar 20 vin.; Lakner 60 vin.; Stipsič 30 vin. — Guzeļ 500 svalčic in eden zavitek užgalic; Kos 1 jaslice; Košir 11 parov pogovic; M. Turk 1 grudo sladkorja; Martina Žužek 2000 svalčic; Kuder 300 svalčic; Paučič 10 litrov vina; gospa pl. Garzarolli 1000 svalčic; Ana Slanc 56 litrov vina; Marlena Schegula 300 cigaret; Antonija pl. Fichtenau 118 litrov vina; A. Koss cigarete; Kiepach 12 knjig; E. Toporiš 100 cigaret; M. Žmavec 100 cigaret; Ravnikar 100 cigaret; Gerdešič 6 litrov vina; Zwitter 50 cigaret; Dr. Žitek 200 cigaret; baronica Rechbach 400 cigaret; Th. Opitz 1000 cigaretk; Košak 5 litrov vina; Kiepach 200 cigaret; Dr. Furlan 150 cigaret; Maca pl. Langer 56 litrov vina. — Imenik darovalcev se bode nadaljeval.

Podružnica Rdečega križa v Novem mestu, dne 22. decembra 1915.

Baron Rechbach.

107

U 730/15

6

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Rudolfovem je o obtožbi opravitelja državnega pravdnštva zoper

Petra Malenšek

zavoljo prestopka po § 14 ces. naredbe z dne 7./8. 1915, št. 228 drž. zak. v navzočnosti opravitelja državnega pravdnštva, prostega obtoženca Petra Malenšek, po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtožitelja, da se obtoženec kaznuje, razsodila tako:

Peter Malenšek,

rojen leta 1867 v Malinah, oženjen, posestnik in trgovec z drvmi v Kandiji, že kaznovan,

je kriv

prestopka po § 4 ces. pat. z dne 7. avgusta 1915, št. 228, storjenega s tem, da je oktobra in novembra meseca prodajal trohnelo vejevje takozvani „Prügelholz“ po 10 ozir. 9 K meter, torej zahteval, izrabljaje izredne razmere, povzročene z vojnim stanjem, za neobhodno potrebne reči očitno čezmerne cene in

se obsodi

radi tega po § 14 omenjenega patenta z uporabo § 260 b k. z. na 2 dni zapora, poostrenega z 1 postom in 1 trdim ležiščem in z globo v znesku 20 K, v slučaju neizterljivosti pa na 2 dni zapora.

Dalje se v smislu § 19 imenovane cesarske naredbe določi, da se ima ta sodba enkrat objaviti v časopisu „Dol. Novice“ in nabiti javno v občinah, kjer obdolženec stanuje in kjer je izvršil kaznjivo dejanje.

V smislu § 389 kpr. se obtoženec obsoja v povračilo stroškov kazenskega postopanja.

C. kr. okrajna sodnija v Rudolfovem, odd. III., dne 27. novembra 1915.

Dr. Hrašovec m. p. Grom m. p.

Vsled priziva je c. kr. okrajno kot vsklčno sodišče v Rudolfovem omenjeno sodbo spremenilo in obsodilo obtoženca v globo v znesku 80 kron eventualno 8 dni zapora, glede dvadnevne zapora pa kazni postrilo.

C. kr. okrajno sodišče v Novem mestu, odd. III., dne 28. decembra 1915.

Dr. Hrašovec m. p. Grom m. p.

Velika svota denarja 154-0-44
se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja: Srečkovno zastopstvo 13, Ljubljana.

Sreče in veselja polno

::: novo leto :::

želi vsem svojim odjemalcem

glavno zastopstvo

„Fablus“

Podpliat, Štajersko.

Dražbeni oklic.

E 716/15
7

Dne 22. februarja 1916 predpoludne ob 10. uri bo pri c. kr. okrajnem sodišču, v izbi št. 30, dražba sledečih nepremičnin:

Zemljiška knjiga Bela cerkev, vl. št. 11: hiša v Beli cerkvi z vinogradom, travnikom in gozdom. Cen. vrednost 2022 K. Najmanjši ponudek 1348 K. K nepremičnini spadajo pritlikline: 2 soda, stiskalnica ter dve kadi v cenilni vrednosti 22 kron.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem, odd. IV., dne 18. decembra 1915.

106

U 757/15

5

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Rudolfovem je o obtožbi opravitelja državnega pravdnštva zoper

Franca Banič

zavoljo prestopka po § 14 postave z dne 7./8. 1915, št. 228 drž. zak., v navzočnosti opravitelja državnega pravdnštva, prostega obtoženca Franceta Banič, po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtožitelja, da se naj obtoženca kaznuje in po predlogu zasebne udeleženke, da se ji povrne preveč plačanih 9 kron, razsodila tako:

Franc Banič,

54 let star, oženjen, posestnik v Koncu št. 7, že kaznovan

je kriv

prestopka po § 14 ces. pat. z dne 7. avgusta 1915, št. 228, storjenega s tem, da je dne 7. decembra t. l. pripeljal na novomeški trg voziček drv (špevt), jih ponujal in prodajal, češ, da jih je 2 metra za 24 kron in jih tudi prodal, katerih pa je bilo samo piclo 1 $\frac{1}{2}$ m, izrabljaje izredne razmere, povzročene z vojnim stanjem, za neobhodno potrebne reči očitno čezmerne cene zahteval in

se obsodi

radi tega po § 14 omenjenega patenta z uporabo § 260 b k. z. na 1 dan zapora, poostrenega z 1 trdim ležiščem in z globo v znesku 10 kron, v slučaju neizterljivosti pa na 24 ur zapora.

Dalje se v smislu § 19 imenovane cesarske naredbe določi, da se ima ta sodba enkrat objaviti v časopisu „Dol. Novice“ in nabiti javno v občinah, kjer obdolženec stanuje in kjer je izvršil kaznjivo dejanje.

V smislu § 389 kpr. se obtoženca obsoja v povračilo stroškov kazenskega postopanja in da ima plačati ozir. vrniti kupovalki drv Franciški Suhi v Rudolfovem za drva plačano pretirano svoto 6 kron, kar pa ta več tirja, se odkaže v smislu § 372 kpr. na civilno pravno pot.

C. kr. okrajna sodnija v Rudolfovem, odd. III., dne 23. decembra 1915.

Dr. Hrašovec m. p. Grom m. p.

Popolnoma varno naložen denar.

HRANILNICA in POSOJILNICA

za Kandijo in okolico, reg. zadr. z neom. zavezo

≡ v lastnem domu v Kandiji ≡

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

1-0-39

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.